

ଉଦ୍‌ଦୃଷ୍ଟି କାହିଁ କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ରିୟ ?

ଇସ୍ଲାମ କା ଏକ ସାମାନ୍ୟ ନିୟମ ଯହ ହୈ କି ସମୀ ପ୍ରକାର କେ ଧନ ଅଲ୍ଲାହ କେ ହୈ ଓ ଲୋଗ ଇସକେ ପ୍ରଭାରୀ ମାତ୍ର ହୁଁ ଓ ଧନ କୋ କେଵଳ ଅମୀରୋଙ୍କ ବୀଚ ଘୂମତେ ରହନା ନହିଁ ଚାହିୟେ । ଇସ୍ଲାମ ନେ ଜ୍ଞାନକାରୀ ରାସ୍ତେ ଥିଲେ ଫକ୍ରିରୋଙ୍କ ଏବଂ ମିସ୍କିନୋଙ୍କ ଲିଏ ଏକ ତ୍ୟ ପ୍ରତିଶତ ଖର୍ଚ୍ଚ କିଏ ବିନା ଧନ ଇକଟ୍ଠା କରନେ ମନା କିଯା ହୈ । ଜ୍ଞାନକାରୀ ଏକ ଇବାଦତ ହୈ ଜୋ ଇଂସାନ କୋ ଖର୍ଚ୍ଚ କରନେ ଏବଂ ଦେନେ କେ ଗୁଣୋଙ୍କ ଅପନାନେ ତଥା କଂଜୂସି ଏବଂ ବଖିଲୀ କୀ ଭାବନାଓଙ୍କ ଦୂର ରହନେ ମେଂ ମଦଦ କରତି ହୈ ।

"ଆଲ୍‌ଲାହ ନେ ଜୋ କୁଛ ଭୀ ଇନ ବସ୍ତିଯୋଙ୍କ ଵାଲୋଙ୍କ (କେ ଧନ) ସେ ଅପନେ ରସୂଲ ପର ଲୌଟାଯା, ତୋ ଵହ ଆଲ୍‌ଲାହ କେ ଲିଏ ଓ ରସୂଲ କେ ଲିଏ ଓ ରସୂଲ (ରସୂଲ କେ) ରିଶ୍ତେଦାରୋଙ୍କ, ଅନାଥୋଙ୍କ, ନିର୍ଧନୋଙ୍କ ତଥା ଯାତ୍ରୀ କେ ଲିଏ ହୈ; ତାକି ଵହ (ଧନ) ତୁମ୍ହାରେ ଧନବାନୋଙ୍କ ହିଁ କେ ବୀଚ ଚକକର ଲଗାତା ନ ରହ ଜାଏ, ଓ ରସୂଲ ତୁମ୍ହେଂ ଜୋ କୁଛ ଦେଂ, ଉସେ ଲେଲୋ ଓ ରିଶ୍ତେଦାରୀ କେ ରୋକ ଦେଂ, ଉସରେ ରୁକ ଜାଓ । ତଥା ଆଲ୍‌ଲାହ ସେ ଡରତେ ରହୋ । ନିଶ୍ଚଯ ଆଲ୍‌ଲାହ ବହୁତ କଡ଼ି ଯାତନା ଦେନେ ଵାଲା ହୈ ।" [184] [ସୂରା ଅଲ-ହଶ୍ର : 7]

"ଆଲ୍‌ଲାହ ତଥା ଉସକେ ରସୂଲ ପର ଈମାନ ଲାଓ ଓ ଉସମେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୋ ଜିସମେ ଉସନେ ତୁମ୍ହେଂ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ବନାଯା ହୈ । ଫିର ତୁମମେ ଜୋ ଲୋଗ ଈମାନ ଲାଏ ଓ ଉନ୍ହୋନେ ଖର୍ଚ୍ଚ କିଏ, ଉନକେ ଲିଏ ବହୁତ ବଡ଼ା ପ୍ରତିଫଳ ହୈ ।" [185] [ସୂରା ଅଲ-ହଦୀଦ : 7]

"ଜୋ ଲୋଗ ସୋନା ତଥା ଚାଁଦି ଜମା କରତେ ହୈ ଓ ଆଲ୍‌ଲାହ କେ ରାସ୍ତେ ମେଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ନହିଁ କରତେ ହୈ, ତୋ ଉନ୍ହେଂ କଷ୍ଟଦାୟକ ଯାତନା କୀ ଖୁଶଖବରୀ ସୁନା ଦୀଜିଏ ।" [186] [ସୂରା ଅଲ-ତୌବା : 34]

ଇସି ତରହ ଇସ୍ଲାମ ହର ସକ୍ଷମ ବ୍ୟକ୍ତି କାମ କରନେ କା ଆଗ୍ରହ କରତା ହୈ ।

"ବହି ହୈ ଜିସନେ ତୁମ୍ହାରେ ଲିଏ ଧରତୀ କୋ ବଶୀଭୂତ କର ଦିଯା, ଅତଃ ଉସକେ ରାସ୍ତୋଙ୍କ ମେଂ ଚଲୋ-ଫିରୋ ତଥା ଉସକୀ ପ୍ରଦାନ କୀ ହୁଈ ରୋଜୀ ମେଂ ସେ ଖାଓ । ଓ ଉସି କୀ ଓର ତୁମ୍ହେଂ ଫିର ଜୀବିତ ହୋ କର ଜାନା ହୈ ।" [187] [ସୂରା ଅଲ-ମୁଲ୍କ : 15]

ଇସ୍ଲାମ ଵାସ୍ତଵ ମେଂ ଅମଲ କା ଧର୍ମ ହୈ । ଆଲ୍‌ଲାହ ପାକ ନେ ହମେଂ ଭରୋସା କରନେ କା ଆଦେଶ ଦିଯା ହୈ, ନ କି ସାଧନୋଙ୍କ ଅପନାନା ଛୋଡ଼କର ସୁସ୍ତ ପଡ଼େ ରହନେ କା । ଭରୋସେ କେ ଲିଏ ଦୃଢ଼ ସଂକଳପ, କ୍ଷମତା କା ପ୍ରୟୋଗ କରନେ, ସାଧନୋଙ୍କ ଅପନାନେ ଓ ଫିର ଉସକେ ବାଦ ଆଲ୍‌ଲାହ କେ ନିର୍ଣ୍ୟ ଓ ଫୈସଲା କେ ପ୍ରତି ସମର୍ପଣ କା ଆବଶ୍ୟକତା ହେତୀ ହୈ ।

ଆଲ୍‌ଲାହ କେ ନବୀ ସଲ୍ଲାଲ୍‌ଲାହୁ ଅଲୈହି ଵ ସଲ୍ଲମ ନେ ଉସ ବ୍ୟକ୍ତି କେ ଫରମାଯା, ଜୋ ଅପନୀ ଊଠନୀ କୋ ଆଲ୍‌ଲାହ ପର ଭରୋସା କରତେ ହୁଏ ଖୁଲୀ ଛୋଡ଼ ଦେନା ଚାହତା ଥା :

"ଉସେ ବାଁଧ ଦୋ, ଫିର ଆଲ୍‌ଲାହ ପର ଭରୋସା କରୋ ।" [188] [ସହିହ ତିର୍ମିଜ୍ଜୀ]

ଇସ ପ୍ରକାର, ଏକ ମୁସଲମାନ ଆଵଶ୍ୟକ ସଂତୁଲନ ହାସିଲ କରନେ ଵାଲା ହୋ ସକତା ହୈ ।

इस्लाम ने फिजूलखर्ची को हराम किया है और जीवन स्तर को नियमित करने के लिए व्यक्तियों का स्तर बढ़ाया है, इस तरह। धनवान होने की इस्लामी अवधारणा केवल आवश्यक जरूरतों की पूर्ति नहीं है, बल्कि एक व्यक्ति के पास इतना हो कि उससे वह खाए, पहने, घर बनाए, शादी करे, हज करे और दान भी दे।

"तथा वे लोग कि जब खर्च करते हैं, तो न फिजूल-खर्ची करते हैं और न खर्च करने में तंगी करते हैं, और (उनका खर्च) इसके बीच में मध्यम होता है।" [189] [सूरा अल-फुरकान : 67]

इस्लाम की नजर में गरीब वह है जो अपने शहर के जीवन स्तर के अनुसार अपनी ज़रूरतें पूरी न कर सके। अब यह जीवन स्तर जिसका जितना फैला हुआ होगा, गरीबी का वास्तविक अर्थ भी उतना बड़ा होगा। उदाहरण स्वरूप, यदि किसी शहर या देश में आम तौर पर हर परिवार के पास एक अलग घर है, अब अगर किसी विशेष परिवार के पास अलग घर नहीं है, तो उसे गरीबी का एक प्रकार माना जाएगा। इस तरह, संतुलन अर्थात् हर व्यक्ति (मुस्लिम हो या ज़िम्मी) के अमीर होने का मापदंड भी उस समय के समाज की संभावनाओं के अनुसार तय किया जाएगा।

इस्लाम समाज के सभी सदस्यों की आवश्यकताओं को पूरा करता है और यह सामाजिक गारंटी के द्वारा होता है। एक मुसलमान दूसरे मुसलमान का भाई है और उसकी देख-रेख उसपर अनिवार्य है। इस प्रकार मुसलमानों पर वाजिब है कि उनके बीच कोई ज़रूरतमंद न रहे।

अल्लाह के नबी सल्लल्लाहु अलैहि व सल्लम ने फ़रमाया है :

"एक मुसलमान दूसरे मुसलमान का भाई है। इसलिए न वो उसपर ज़ुल्म करे और न ही उसे ज़ुल्म के हवाले करे। जो आदमी अपने भाई की ज़रूरत पूरी करने में लगा रहता है, अल्लाह उसकी मुराद पूरी करने में लगा रहता है, और जो आदमी किसी मुसलमान की मुसीबत दूर करता है, अल्लाह क़्यामत के दिन अल्लाह उसके दोषों को छूपाएगा।" [190] [सहीह बुखारी]

ਉਛਾਲਿ ਲਿਲਿਅਟ ਲੰਡਿੱਗ ਦੀ ਲਿਲਿਅਟ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ : <http://www.lilith.com.pk/Books/00/00/0000/78/>

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਮਾਮੂਲ : <http://www.lilith.com.pk/Books/00/00/0000/78/>

ਮਾਮੂਲ 23 ਮਈ 2026 06:57:31